

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z EDUKACJI DLA BEZPIECZEŃSTWA W KLASACH VIII

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z dnia 24 lutego 2017 r., poz. 356.).

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do:

- 1) wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego oraz wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych w szkole programów nauczania;

Nauczyciel na początku każdego roku informuje uczniów, o wymaganiach edukacyjnych z edukacji dla bezpieczeństwa. Realizowany program nauczania - Program nauczania edukacji dla bezpieczeństwa w szkole podstawowej autorstwa Jarosława Słomy „Żyję i działam bezpiecznie”. Dla II etapu edukacji wraz z rocznymi planami pracy i przedmiotowym systemem ocenienia. Autor: Jarosław Słoma, wyd. Nowa Era 2024 r.

I. OGÓLNE CELE OCENIANIA Z EDUKACJI DLA BEZPIECZEŃSTWA

1. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych i zachowania ucznia odbywa się w ramach oceniania wewnątrzszkolnego, które ma na celu:

- 1) informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i jego zachowaniu oraz o postępach w tym zakresie;
- 2) udzielanie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie uczniowi informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć;
- 3) udzielanie wskazówek do samodzielnego planowania własnego rozwoju;
- 4) motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu;
- 5) dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach i trudnościach w nauce i zachowaniu ucznia oraz o szczególnych uzdolnieniach ucznia;
- 6) umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

2. Cele edukacyjne:

- 1) Rozumienie istoty bezpieczeństwa państwa.
- 2) Przygotowanie uczniów do działań w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń (katastrof i wypadków masowych).
- 3) Kształtowanie umiejętności z zakresu podstaw pierwszej pomocy.
- 4) Kształtowanie postaw obronnych.

II. ZAŁOŻENIA I FUNKCJE OCENIANIA Z EDUKACJI DLA BEZPIECZEŃSTWA

Podstawowym założeniem jest kształtowanie odpowiednich postaw- szacunku dla życia i zdrowia, ratowania i udzielania pomocy poszkodowanym oraz zapewnienie optymalnych warunków rozwoju zdolności i zainteresowań uczniów. Kształtowanie postaw humanitarnych i obywatelskich.

1. Uczeń w trakcie nauki w szkole otrzymuje oceny:

- 1) bieżące;

2) klasyfikacyjne:

a) śródroczne i roczne,

b) końcowe.

2. Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców.

3. Ocenianie bieżące „częstkowe”.

Ocenianie bieżące poprzedzone jest przekazaniem uczniowi kryteriów oceniania, czyli informacji, co będzie podlegało ocenie i w jaki sposób ocenianie będzie prowadzone.

Ocenianie bieżące z zajęć edukacyjnych ma na celu monitorowanie pracy ucznia oraz przekazywanie uczniowi informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się, poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć.

Nauczyciel jest zobowiązany na podstawie pisemnej opinii stosownej poradni specjalistycznej obniżyć wymagania edukacyjne w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się lub deficyty rozwojowe, uniemożliwiające sprostanie wymaganiom edukacyjnym wynikającym z programu nauczania.

4. Ocenianie śródroczne, roczne i końcowe.

Ocena śródroczna i roczna ma charakter diagnostyczno – informacyjny, oraz motywująco - afirmacyjny, uwzględnia przede wszystkim systematyczny i aktywny udział w zajęciach, wkład pracy i wysiłek ucznia, oraz możliwości motoryczne ucznia. Sprawdza poziom osiągniętych kompetencji zawartych w podstawie programowej oraz w standardach wymagań edukacyjnych, uwzględniając faktyczne psychomotoryczne możliwości, postęp w usprawnianiu, wkład pracy i wysiłek ucznia. Ocena postępów ucznia i uzyskanego przez niego zrozumienia i opanowania materiału, określa jak uczeń ma się dalej uczyć i jak najlepiej go nauczać.

Na miesiąc przed klasyfikacją roczną, uczeń i jego rodzice (prawni opiekunowie) są informowani o zagrożeniu oceną niedostateczną lub nieklasyfikowaniem. W przypadku uzyskania oceny śródrocznej/ rocznej niedostatecznej uczniowi przysługuje prawo do egzaminu poprawkowego na zasadach określonych w Ustawie o systemie oświaty z 7 września 1991 roku z późniejszymi zmianami i Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych z 1 sierpnia 2022 r.

III. METODY, NARZĘDZIA ORAZ SZCZEGÓŁY SPRAWDZANIA I OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW ORAZ SPOSOBY ICH KORYGOWANIA

1. Sprawdzanie osiągnięć uczniów odbywa się za pomocą następujących narzędzi:
 - 1) sprawdziany, testy,
 - 2) odpowiedzi ustne,
 - 3) ćwiczenia praktyczne,
 - 4) obserwacja aktywności na zajęciach.
2. Obserwacja ucznia uwzględnia:
 - 1) przygotowanie do lekcji,
 - 2) prowadzenie zeszytu,
 - 3) wypowiedzi na lekcji,
 - 4) praca w grupie,
 - 5) pomoc nauczycielowi podczas prowadzenia zajęć (wystąpienie w roli asystenta nauczyciela).
3. Inne formy aktywności:
 - 1) prace pisane i prezentacje multimedialne oraz ich komentowanie,
 - 2) wykonywanie albumów, plakatów, makiet, pomocy naukowych,
 - 3) udział w konkursach, imprezach związanych tematycznie z przedmiotem.
4. Częstotliwość pomiaru osiągnięć:
 - 1) odpowiedź ustna – minimum raz w semestrze, obejmuje znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji; w przypadku lekcji powtórzeniowych – z całego działu.
 - 2) test, sprawdzian – odpowiedź pisemna z określonej wcześniej partii materiału, zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.

Zasady oceniania prac pisemnych:

 - 100% - 96% - celujący,
 - 95% - 90% - bardzo dobry,
 - 89% - 67% - dobry,
 - 65% - 44% - dostateczny,
 - 43% - 31% - dopuszczający,

30% - 0% - niedostateczny.

- 3) ćwiczenia praktyczne: częstotliwość w semestrze – w zależności od realizowanej partii materiału, zasady przeprowadzania – po wcześniejszym wyjaśnieniu zasad wykonania ćwiczeń.
- 4) aktywność na lekcji – uczeń za pracę na lekcji otrzymuje plusy i minusy, które są przeliczane na ocenę cząstkową wg wzoru:
+++ bardzo dobry,
++ dobry,
- - - niedostateczny.
- 5) zadania domowe – dla chętnych na dodatkową ocenę,
- 6) zeszyt- sprawdzany raz w semestrze.

5. Zasady pracy ucznia na lekcji oraz sposoby poprawiania uzyskiwanych ocen.

- 1) Od ucznia wymaga się systematycznego przygotowania do lekcji: powinien posiadać podręcznik, zeszyt przedmiotowy, przybory do pisania. Na zajęciach z pierwszej pomocy ucznia obowiązują: rękawiczki gumowe, bandaż elastyczny, chusta trójkątna, inne wcześniej zapowiedziane materiały (przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem).
- 2) Uczeń systematycznie prowadzi zeszyt.
- 3) Uczeń jest zdyscyplinowany podczas lekcji.
- 4) Uczeń aktywnie uczestniczy w lekcji, prezentuje znajomość problematyki, własne opinie lub ogólnie przyjęte.
- 5) Uczeń ma prawo być nieprzygotowany do zajęć bez podania przyczyny jeden raz w półroczu, lecz nie dotyczy to zapowiedzianych wcześniej sprawdzianów pisemnych lub testów. Nieprzygotowanie należy zgłosić przed rozpoczęciem lekcji.
- 6) Sprawdzanie wiedzy i umiejętności bieżącej obejmuje trzy tematy i może być przeprowadzane w formie pisemnej lub ustnej.
- 7) Sprawdziany pisemne oraz testy są zapowiedziane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem. Nauczyciel oddaje sprawdzony test/ sprawdzian pisemny w terminie do dwóch tygodni.
- 8) Jeżeli uczeń otrzymał ocenę niedostateczną lub inną (która go nie satysfakcjonuje) ze sprawdzianu może sprawdzian poprawić w uzgodnionym terminie.

- 9) Uczeń nieobecny na sprawdzianie zalicza go na kolejnej lekcji, najpóźniej w terminie dwóch tygodni licząc od pierwszego dnia obecności, w przypadku odmowy otrzymuje ocenę niedostateczną.
- 10) W razie stwierdzenia niesamodzielności pracy podczas wszelkiego rodzaju pisemnego sprawdzania wiedzy i umiejętności uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
- 11) Sprawdzone i ocenione prace kontrolne i inne formy pisemnego sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów przedstawiane są do wglądu uczniom na zajęciach dydaktycznych. Ocena wpisywana jest do dziennika lekcyjnego.
- 12) Rodzice i prawni opiekunowie mają możliwość wglądu w prace pisemne swoich dzieci podczas spotkań z nauczycielami w dniach, w których odbywają się zebrania ogólne, konsultacje lub w innym terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- 13) Ocenę półroczną i roczną nauczyciel wystawia na podstawie ocen cząstkowych uzyskanych przez ucznia. W ocenie uwzględnia się również: aktywności ucznia, jego stosunek do przedmiotu, chęci, zaangażowanie oraz wysiłek.
- 14) Uczeń może nie być klasyfikowany, jeżeli brak jest podstaw do ustalenia oceny śródrocznej lub rocznej z powodu nieobecności na zajęciach (również usprawiedliwionych) przekraczających połowę czasu przeznaczonego na te zajęcia w szkolnym planie nauczania. Ostateczną decyzję o klasyfikowaniu ucznia podejmuje nauczyciel przedmiotu (zgodnie z art. 44 Ustawy o systemie oświaty).

IV. KRYTERIA OCEN Z EDUKACJI DLA BEZPIECZEŃSTWA

OCENA CELUJĄCA

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

1. Spełnia kryteria na ocenę bardzo dobrą.
2. Opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania w danej klasie. Potrafi wykorzystać i zastosować swoją wiedzę w praktyce.
3. Inicjuje dyskusję.
4. Przedstawia własne (racjonalne) koncepcje rozwiązań, działań, przedsięwzięć.
5. Systematycznie wzbogaca swoją wiedzę i umiejętności, dzieli się tym z grupą.
6. Odnajduje analogie, wskazuje szanse i zagrożenia określonych rozwiązań.
7. Wyraża własny, krytyczny, twórczy stosunek do omawianych zagadnień.
8. Bezbłędnie przeprowadza symulacje czynności ratowniczych w złożonych przypadkach.
9. Argumentuje w obronie własnych poglądów, posługując się wiedzą poza programową.
10. Reprezentuje klasę i szkołę na imprezach wewnątrzszkolnych i międzyszkolnych poświęconych szeroko pojętej tematyce bezpieczeństwa.
11. Sprawnie wykorzystuje technologie informacyjne w celu poszerzenia swojej wiedzy z zakresu EDB.
12. Zawsze jest przygotowany do zajęć.
13. Osiąga sukcesy w zawodach na szczeblu miasta, powiatu, rejonu.
14. Zdobywa wiedzę znacznie wykraczającą poza zakres materiału programowego.

OCENA BARDZO DOBRA

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

1. Jest zawsze przygotowany do lekcji, chętnie i aktywnie uczestniczy we wszystkich lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych (zawody, konkursy).
2. Sprawnie korzysta ze wszystkich dostępnych źródeł informacji.
3. Samodzielnie rozwiązuje zadania i problemy postawione przez nauczyciela.
4. Bezbłędnie wykonuje czynności ratownicze, koryguje błędy kolegów.

5. Przeprowadza symulacje czynności ratowniczych.
6. Odpowiednio wykorzystuje sprzęt i środki ratownicze.
7. Sprawnie wyszukuje w różnych źródłach informacje o sposobach alternatywnego działania (także doraźnego).
8. Umie pokierować grupą rówieśników.
9. Jest koleżeński, zdyscyplinowany, jego postawa wobec nauczyciela i kolegów, zaangażowanie i stosunek do przedmiotu nie budzą najmniejszych zastrzeżeń.
10. Zdobył pełen zakres wiedzy przewidziany w programie.
11. Sprawnie wykorzystuje wiedzę z różnych przedmiotów do rozwiązywania zadań z zakresu EDB.

OCENA DOBRA

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

1. Na ogół nie opuszcza zajęć, zdarza mu się być nieprzygotowanym do lekcji (2 razy nieprzygotowanie w semestrze). Wykazuje aktywność podczas zajęć i jest do nich przygotowany.
2. Samodzielnie korzysta ze wskazanych źródeł informacji.
3. Poprawnie rozumie w kategoriach przyczynowo – skutkowych.
4. Wykonuje symulację czynności ratowniczych z niewielkimi błędami (resuscytacja).
5. Poprawnie wykonuje czynności ratownicze, umie dobrać potrzebny sprzęt, i wykorzystać niektóre środki ratownicze.
6. Podejmuje wybrane zadania dodatkowe.
7. Jest zdyscyplinowany, jego postawa wobec nauczyciela i kolegów, oraz stosunek do przedmiotu nie budzą większych zastrzeżeń.
8. Nie potrzebuje większych zachęt do pracy, ze strony nauczyciela, samodzielnie wykonuje typowe zadania o niewielkim stopniu złożoności.
9. Opanował materiał programowy w stopniu zadowalającym.

OCENA DOSTATECZNA

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

1. Niesystematycznie uczestniczy w zajęciach, często jest nieprzygotowany do czynnego uczestnictwa w lekcji. Często nie uczestniczy aktywnie w zajęciach, sporadycznie pracuje w grupie.
2. pod kierunkiem nauczyciela wykorzystuje podstawowe źródła informacji
3. Samodzielnie wykonuje proste zadania w trakcie zajęć.
4. Potrafi wymienić w kolejności czynności algorytmu BLS.
5. Przeprowadza z pomocą nauczyciela proste symulacje czynności ratowniczych.
6. Przejawia nieznaczące braki w postawie wobec nauczyciela i kolegów.
7. Opanował podstawowe elementy programu pozwalające na podejmowanie w otoczeniu działań ratowniczych i zabezpieczających.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

1. Opuszcza zajęcia, bardzo często jest nieprzygotowany do czynnego udziału w lekcji. Przejawia niechętny i negatywny stosunek do przedmiotu.
2. Rzadko przejawia aktywność na zajęciach, nie wykazuje większego zaangażowania, ma niechętny stosunek do pracy w grupach.
3. Przy pomocy nauczyciela wykonuje proste polecenia wykorzystując podstawowe umiejętności.
4. Z pomocą nauczyciela wymienia czynności algorytmu BLS.
5. Popołnia liczne błędy w prostych czynnościach ratowniczych.
6. Wykazuje braki w wiedzy, nie umożliwiają one jednak dalszej edukacji i mogą zostać usunięte.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

1. Nie bierze czynnego udziału w lekcji, notorycznie jest nieprzygotowany do zajęć. Nagminnie opuszcza zajęcia. Ma szczególnie lekceważący stosunek do obowiązków wynikających ze specyfiki przedmiotu. Swoim zachowaniem dezorganizuje pracę, stwarzając niebezpieczeństwo dla siebie i innych.

2. Nie potrafi wykonywać prostych poleceń, wymagających zastosowania podstawowych czynności.
3. Nie potrafi wykonać i omówić prostych czynności ratowniczych.
4. Wykazuje braki w wiedzy, które uniemożliwiają dalszy rozwój w ramach przedmiotu.

V. WARUNKI I TRYB UZYSKIWANIA WYŻSZYCH NIŻ PRZEWIDYWANE OCEN

1. Uczeń systematycznie i aktywnie uczestniczący w lekcjach edukacji dla bezpieczeństwa, po opanowaniu materiału ma prawo do poprawy własnego wcześniej uzyskanego wyniku, zmiany oceny z korzyścią dla ucznia.
2. Uczeń ma prawo do ustalenia indywidualnego terminu zaliczenia, jeżeli względy zdrowotne nie pozwoliły mu sprostać wymaganiom w terminie.
3. Uczeń może uzyskać cząstkową ocenę z edukacji dla bezpieczeństwa za inną aktywność, wiążącą się z przedmiotem.
4. Uczeń systematycznie i aktywnie uczestniczący w zajęciach, w uzasadnionych przypadkach może złożyć wniosek do dyrektora szkoły o ustalenie wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej.

Wymagania i formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych z edukacji dla bezpieczeństwa:

1. Aktywność:

- ✓ Ponieważ program edukacji dla bezpieczeństwa z założenia ma charakter czynnościowy, pierwszoplanowym kryterium oceniania stają się umiejętności ucznia. Istotne są także: zaangażowanie ucznia w proces nauczania – uczenia się, jego aktywność, utożsamianie się z problematyką i przejawianie zainteresowania przedmiotem. W dalszej kolejności ocenie podlega cały zasób wiedzy.
- ✓ Aktywny udział w zajęciach: zaangażowanie.
- ✓ Aktywność oraz gotowość do podejmowania zadań indywidualnych i zespołowych.
- ✓ Czynny udział w zajęciach.

2. Postawa ucznia:

- ✓ Dyscyplina podczas zajęć, stosunek do nauczyciela i kolegów z klasy.
- ✓ Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas lekcji.

3. Stopień opanowania wymagań programowych:

- ✓ Poziom umiejętności.
- ✓ Poziom wiedzy.

4. Dodatkowe działania ucznia:

- ✓ Reprezentowanie szkoły w zawodach.
- ✓ Udział w zajęciach pozalekcyjnych, związanych z edukacją dla bezpieczeństwa.
- ✓ Inne działania związane z szeroko pojętą edukacją dla bezpieczeństwa.

Oceny klasyfikacyjne z EDB są wypadkową wszystkich wyżej wymienionych składników.

Ocena ważona z edukacji dla bezpieczeństwa:

Waga oceny	Formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych
3	praca klasowa, sprawdzian wiedzy, sprawdzian praktyczny, wyniki w konkursach, aktywność na lekcji, praca grupowa
2	indywidualna praca ucznia obejmująca szerszy zakres treści programowych, odpowiedź ustna, kartkówka
1	przygotowanie do lekcji, prowadzenie zeszytów, przybory i materiały do lekcji, działania dodatkowe, projekty uczniowskie, zadania domowe, ewaluacja bieżąca na lekcji, „mała kartkówka”, praca na lekcji

Sposoby i częstotliwość oceny.

1. Obserwacja ucznia podczas lekcji: premiowanie aktywności – na bieżąco.
2. Ocena systematycznego, czynnego udziału w zajęciach – na bieżąco.
3. Ocena postawy ucznia podczas lekcji – na bieżąco.
4. Zadania kontrolno– oceniające, pozwalające określić stopień opanowania umiejętności i ich postęp oraz rozmowy, i dyskusje w obszarze wiadomości – systematycznie, w trakcie realizacji lub po realizacji bloków tematycznych.
5. Samoocena ucznia – na koniec okresu/ roku szkolnego.

VI. KRYTERIA OCEN DLA UCZNIÓW Z DYSFUNKCJAMI

Dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych możliwości uczniów:

1. W zakresie sposobów przekazywania treści:

- a) prezentowanie i powtarzanie wiedzy w różnych kontekstach, formach oraz z wykorzystaniem różnych środków dydaktycznych,
- b) ograniczenie się do najważniejszych aspektów omawianego zagadnienia,
- c) bazowanie na pamięci mechanicznej ucznia, dobrej koncentracji uwagi na wykonywanym zadaniu oraz umiejętności wytrwałej pracy,
- d) omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności (pamiętając, że obniżenie wymagań nie może zejść poniżej podstawy programowej),
- e) podejmowanie dodatkowych działań wizualizujących treści (wykorzystanie programów edukacyjnych, filmów instruktażowych) oraz stosowanie technik skojarzeniowych ułatwiających zapamiętywanie oraz rozumowanie,
- f) systematyczne powtarzanie i utrwalanie nabytych umiejętności i wiadomości,
- g) odrębne instruowanie ucznia,
- h) wydłużanie czasu na wykonanie określonych zadań,
- i) wyznaczanie celów szczegółowych możliwych do osiągnięcia przez ucznia w danym okresie,
- j) zmniejszanie ilości, stopnia trudności i obszerności;

2. W zakresie sprawdzania wiedzy i umiejętności:

- a) indywidualne przygotowywanie testów i zadań domowych,
- b) umożliwienie sprawdzenia nabytych kompetencji również podczas dodatkowych zajęć,
- c) ocenianie przede wszystkim toku rozumowania,
- d) różnicowanie form sprawdzania wiadomości i umiejętności tak, by ograniczyć ocenianie na podstawie pisemnych odpowiedzi ucznia
- e) uwzględnianie w ocenie przede wszystkim: aktywności ucznia, jego stosunku do przedmiotu, chęci, wysiłku;

3. W zakresie motywowania uczniów do zdobywania wiedzy i umiejętności:

- a) stosowanie wzmoceń pozytywnych, zauważanie nawet drobnych postępów i osiągnięć ucznia,
- b) wspieranie aktywności i samodzielności.

VII. LITERATURA

Przedmiotowy System Oceniania z edukacji dla bezpieczeństwa sporządzono na podstawie następujących dokumentów:

- 1. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej.
- 2. Statutu Szkoły Podstawowej nr 14 w Lubinie.
- 3. Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania.
- 4. Programu nauczania edukacji dla bezpieczeństwa.